

CPVO • OCVV

Community Plant Variety Office
Office Communautaire des Variétés Végétales

EUIPO

EIROPAS SAVIENĪBAS
INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA BIROJS

www.euiipo.europa.eu

KOPIENAS AUGU ŠĶIRŅU AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS IETEKME UZ ES EKONOMIKU UN VIDI

KOPSAVILKUMS

KOPSAVILKUMS

Eiropas Savienības (ES) Kopienas augu šķirņu aizsardzības (*CPVR*) sistēma, ko pārvalda Kopienas Augu šķirņu birojs (*CPVO*), paredz vienotu augu šķirņu aizsardzību ES.

Šis pētījums nosaka *CPVR* sistēmas ekonomisko ieguldījumu Eiropas Savienībā. Lai gan tas ir līdzīgs *EUIPO* pētījumiem¹ par citu intelektuālā īpašuma tiesību ekonomisko ieguldījumu, tajā ņem vērā konkrētus lauksaimniecības un dārzkopības aspektus, piemēram, *PVR* sistēmas ieguldījumu ES lauksaimnieku un audzētāju globālajā konkurētspējā.

Pētījumā apsvērta arī *CPVR* sistēmas potenciāls, lai palīdzētu sasniegt Eiropas Komisijas zaļā kursa mērķus, jo īpaši:

- klimatneitrālu Eiropu;
- ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību, risināt jautājumus saistībā ar vides aizsardzību un veicināt bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu;
- no lauka līdz galdam stratēģiju, lai nodrošinātu ilgtspējīgas, drošas, barojošas un augstas kvalitātes pārtikas ražošanu visā vērtību ķēdē, vienlaikus nodrošinot pārtikas drošību ar sēklu drošību;
- pētniecību un attīstību, kā arī inovācijas.

Tiek apsvērta arī iespējamais ieguldījums Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā.

Pētījumā konstatēts, ka *CPVR* sistēma kopš 1995. gada ir veicinājusi ES lauksaimniecības produkcijas izlaidis pieaugumu, lai gan šajā periodā resursu izmantošana laukaugu kultūrām ir samazinājusies par 0,5 % gadā un par 1 % gadā attiecībā uz dārzkopību (augļiem un dārzeniem) un dekoratīvajiem augiem. Lai gan daļa no šā progresa ir saistīta ar augu selekciju kopumā, pētījumā aprēķināta proporcija, ko var attiecināt uz *CPVR*. Galvenais konstatējums attiecībā uz produkcijas izlaidi ir tāds, ka bez *CPVR* sistēmas laukaugu ražošana ES 2020. gadā būtu par 6,4 % mazāka, augļu ražošana būtu par 2,6 % mazāka, dārzenu audzēšana par 4,7 % mazāka un, visbeidzot, dekoratīvo augu produkcija būtu par 15,1 %

¹ Skatīt Novērošanas centra [pētījumus](#) par IĪ ieguldījumu.

mazāka. Citiem vārdiem sakot, papildu ražošana, ko rada augu šķirņu inovācijas, ko atbalsta *CPVR*, ir pietiekama, lai nodrošinātu visā pasaulē pārtiku (laukaugus) papildu 57 miljoniem cilvēku, 38 miljoniem augļus un 28 miljoniem – dārzenus.

No makroekonomikas viedokļa, nepastāvot pievienotajai produkcijai, kas attiecināma uz *CPVR* aizsargātajiem kultūraugiem, ES tirdzniecības pozīcija ar pārējo pasauli pasliktinātos (dažu kultūraugu gadījumā ES varētu pat pārorientēties no neto eksportētāja uz neto importētāju) un ES patērētājiem būtu augstākas pārtikas cenas. Papildu pievienotā vērtība (t. i., ieguldījums IKP), ko rada ar *CPVR* aizsargātie kultūraugi, ir 13 miljardi EUR (7,1 miljards EUR laukaugiem, 1,1 miljards EUR augļiem, 2,2 miljardi EUR dārzeniem un 2,5 miljardi EUR dekoratīviem augiem). Turklāt šādu kultūraugu papildu ražošana rada lielāku nodarbinātību ES lauksaimniecībā. Līdz ar to laukaugu nozarē ir nodarbināti 25 000 papildu darba ņēmēju – dārzkopības nozarē – 19 500 un dekoratīvo produktu nozarē – 45 000 papildu darba ņēmēju ar kopējo tiešo nodarbinātību gandrīz 90 000 darba vietu. Ņemot vērā netiešo ietekmi, nodarbinātības pieaugums augšupējos un lejupējos sektoros (piemēram, lauksaimniecības produktu piegādē vai pārtikas pārstrādē) palielina nodarbinātības pieaugumu par aptuveni 800 000 darbavietu.

CPVR sistēma ne tikai veicina nodarbinātību, bet arī radītās darbvietas tiek labāk atalgotas nekā tad, ja šādas sistēmas nebūtu. Konkrētāk, laukaugu nozares darba ņēmēju algas ir par 12,6 % augstākas nekā tad, ja nebūtu šādas sistēmas, savukārt dārzkopības nozarē atalgojums ir par 11 % lielāks.

Tādējādi lauksaimnieki/audzētāji visā ES gūst labumu no inovācijām, ko atbalsta *CPVR* sistēma. Selekcioni, kas nodarbojas ar pētniecību un attīstību, kas noved pie šīm inovācijām, arī rada nodarbinātību un saimniecisko darbību. Tiek lēsts, ka uzņēmumi, kas aizsargā savas inovācijas, reģistrējoties *CPVR*, nodarbina vairāk nekā 70 000 darbinieku un rada apgrozījumu vairāk nekā 35 miljardu EUR apmērā. Lai gan šis ekonomiskais ieguldījums ES mērogā kopumā ir pieticīgs, tas ir ievērojams dažās dalībvalstīs un šo dalībvalstu reģionos, piemēram, Delftas-Vestlandes reģionā Nīderlandē.

Daudzi uzņēmumi, kas aizsargā savas inovācijas ar *CPVR*, ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU). Šie mazie uzņēmumi (tostarp fiziskas personas, kuras izmanto *CPVR*) veido vairāk nekā 90 % no *CPVR* reģistrētajiem un tiem pieder 60 % no visiem pašlaik spēkā esošajiem *CPVR*.

CPVR sistēma ne tikai sniedz ekonomisku ieguldījumu ES ekonomikā, bet arī veicina ES vides mērķu sasniegšanu. Lauksaimniecības un dārzkopības radītās ikgadējās siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas tiek samazinātas par 62 miljoniem tonnu gadā. Tas atbilst Ungārijas, Īrijas vai Portugāles kopējai SEG oglekļa pēdai. Turklāt ūdens izmantošana lauksaimniecībā un dārzkopībā ir samazināta par vairāk nekā 14 miljardiem m³, tas atbilst ūdens daudzumam, kas vienāds ar 1/3 no Bodenezera tilpuma.

Visbeidzot, samazinot lauksaimniecības un dārzkopības ietekmi uz vidi un resursu izmantošanu, palielinot saimniecību ienākumus un saglabājot zemākas cenas patērētājiem, CPVR sistēma arī veicina ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.